

СУОЛОТИ МУҲИМ ДАР ЗИНДАГИИ ИНСОНИ МУСУЛМОН (6)

[Тоҷики – Tajiki – طاجيكية]

2010 - 1431

islamhouse.com

أسئلة مهمة في حياة المسلم (٦)

« باللغة الطاجيكية »

2010 - 1431

islamhouse.com

Баномии Худованди бахшандаи меҳрубон

34. Бидъат чист? Ибни Раҷаб (р.х) дар мавриди бидъат чунин гуфта: «Бидъат он чизи ҷадид ва навест, ки дар дин падида меояд ва ҳеҷ асл ва решае дар дин надорад. Агар ин амри ҷадид дар дин реша ва собиқа дошта бошад дигар бидъат нест, агар чи ин ки дар зоҳир онро бидъат номанд.

35. Оё дар дин бидъати ҳасана ва бидъати саййиа вуҷуд дорад? Оёт ва аҳодиси мутабаддида дар мазаммати бидъат ба мафҳуми шаръӣ он вуҷуд дорад, ҳамон тавре ки баён шуд бидъат аз назари шаръӣ он амри ҷадидест, ки бидуни доштани реша ва собиқае дар дин падида меояд.

Паёмбар (саллалоҳу алайҳи ва саллам) дар радди бидъат чунин фармудаанд: *“Ҳар кас (дар ҳайтаи дин) коре анҷом диҳад, ки на дар Қуръон аст ва на дар суннати ман, он кор бидъат аст ва гайри қобили қабул”*. (Бухорӣ ва Муслим).

Ҳамчунин Расулulloҳ (саллалоҳу алайҳи ва саллам) дар ҷойи дигар фармудаанд: *“Ҳар амри ҷадиде (ки дар дин падида ояд) бидъат аст ва ҳамаи бидъатҳо боиси гумроҳӣ ва залолат мебошанд”*. (Муслим).

Имом Молик (рах) дар радди бидъат мефармояд: «Ҳар кас дар Ислом амри ҷадидеро падида оварад ва ба занни хеш онро хуб пиндорад, Муҳаммад (саллалоҳу алайҳи ва саллам)-ро дар иблоғи тамом ва

камоли рисолаташ хоин пиндоштааст, зеро Куръон дар ин хусус мефармояд:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي﴾ [المائدة: 3]

“Имрӯз дини шуморо бароятон комил кардам ва неъматии худро бар шумо такмил намудам”
(Алмоида: 3).

Аҳодисе ҳам дар мавриди бидъат дар маънои луғавии он омадааст.

Ин навъ бидъат дарвоқеъ ҷузъи дин буда, аммо ба мурури замон ба дасти фаромӯшӣ супурда шудааст ва Паёмбар (саллалоҳу алайҳи ва саллам) мардумро ба эҳёи мучаддади он ташвиқ намудаанд. Чуноне ки дар ҳадиси зайл ин мафҳум аз бидъат истинбот мешавад: *“Ҳар кас дар Исломи равиши некӯ бунён гузорад, ӯро подоши хос аст ва дар подоши ҳар он кас, ки бад-он равиш амал намояд низ шарик аст бидуни он ки аз миқдори ин подош коста шавад”*. (Муслим).

Сухани сайидино Умар (р) ҳам, ки дар мавриди намози таровеҳ фармуданд: *Ин кор аҷиб бидъати некӯе аст!* Ба ҳамин маъност, зеро намози таровеҳ дар дин вуҷуд дошта ва Паёмбар (саллалоҳу алайҳи ва саллам) мардумро ба барпо доштани он ташвиқ мефармуд ва худӣ эшон ҳам се шаб онро иқома фармудаанд, вале ба хотири тарс бар мусулмонон аз ин ки ин намоз бар онон фарз шавад, онро тарк

намуданд ва сайидино Умар (р) баъд онро бори дигар эҳё намуда ва мардумро ба иқомаи он ба сурати ҷамоъат фаро хонд.

36. Анвоъ ва ақсоми нифоқ чанд аст? Нифоқ бар ду навъ аст:

1. Нифоқи эътиқодӣ ё нифоқи акбар. Он нифоқе аст, ки соҳиби он ҳарчанд ба забон имон оварад, аммо дар дарун кофир мебошад. Ў аз уммати Ислом хориҷ аст ва он гоҳ, ки бимирад, чун кофире рафта аст.

Қуръон дар мавриди ин афрод мефармояд:

﴿ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴾ [النساء: ١٤٥]

[١٤٥]

“Беғумон мунофиқон дар аъмоқи дўзах ва дар пойинтарин макони он ҳастанд” (ан-Нисо 145).

Аз сифоти ин қабил афрод метавон мавориди зайлро баён кард: (ба ҳаёли худ) Худо ва мўъминонро фиреб медиҳанд, мўъминонро истехзо мекунанд, дур аз чашми мўъминон муҳаррамотро нодида мегиранд, куффорро бар зидди мусулмонон ёрӣ медиҳанд, аз анҷоми корҳои нек танҳо манофеъи моддӣ ва дунявиро меҷўянд.

2. Нифоқи амалӣ ё нифоқи асғар аст. Дар ин навъ нифоқ соҳиби он аз Ислом хориҷ намешавад, аммо соҳиби он дар сурате, ки тавба накунад, мумкин аст дучори нифоқи акбар гардад. Аз сифоти ин қабил

афрод мавориди зерро метавон баршумурд: Ҳар гоҳ сухан гӯянд, дар каломашон дурӯғ вучуд дорад, он гоҳ ки қавле медиҳанд, ба он вафо нақунанд, дар ҳангоми даъво ва муҳосима ифрот карда ва дучори гуноҳ мешаванд, ҳар гоҳ паймоне банданд, дар он хиёнат варзанд ва чун ба ӯ итминон шавад ва амонате ба ӯ вогузор гардад, дар он хиёнат кунад. Бинабар ин бар ҳар фарди мусулмон воҷиб аст, ки мувоқиқ бошад, то бадон сифоти нописанд олуида нақвад ва худро муҳосаба нақояд, барой ҳақин саҳобаҳой Паёмбар (саллалоҳу алайҳи ва саллам) аз ниқоқи амали бисёр метарсиданд, ибни Абумулқия меқуяд: зиёда аз си саҳобай паёмбар (саллалоҳу алайҳи ва саллам) дидам, ҳамай онҳо аз нафсҳояшон метарсиданд ки гирифтори ниқоқ шавад, ва Иброҳими Тайми меқуяд: пеш каш нақардам суханамро бар амалам мақар ин ки тарсидам ки дучори амали дуруғ нашуда бошам, ва Ҳасани Басри меқуяд: аз ниқоқ фақат муъмин метарсад ва аз у фақат мунофиқ бепарво аст, ҳазрати Умар (р.з) аз Ҳузайфа соҳиби сирри Паёмбар (саллалоҳу алайҳи ва саллам) пурсид: туро ба Худо қасам медиҳам биқу ки оё манро Паёмбар аз қумлай мунофиқон номбар нақард, Ҳузайфа гуфт на, ва ман баъд аз ту қаси диқареро тазқия нақедиҳам.

37 Бузурғтарин гуноҳон нази Худованд қадом аст? Ширк нисбат ба Худованди бузурғ ва баландмартаба, қуноне ки у меқарқояд: "*Бе шубҳа*

ширк зулми азимест". Паёмбар (саллалоҳу алайҳи ва саллам) дар ҷавоби суол, ки бузургтарин гуноҳ кадом аст, фармуд: **“Он аст, ки барои Худованд ҳамто ва монанде мутасаввир шавӣ, ҳол он ки танҳо Ӯ туро офаридааст”**. (Бухорӣ ва Муслим).

38. Анвои ширк кадом аст? Аввал ширки акбар он ин аст, ки фардро аз Ислом хориҷ мекунад. Худованд соҳибони ин навъ ширкро ҳаргиз намебахшад, зеро дар Қуръон чунин омадааст:

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ، وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ﴾ [النساء: ٤٨]

“Бегумон Худованд ширки ба худро намебахшад, вале гуноҳони ҷуз онро аз ҳар кас, ки худ бихоҳад мебахшад” (ан-Нисо 48-116). Ин навъ ширк худ анвоъ ва ақсоми мутаъаддиде дорад, ки иборатанд аз: **1.** Ширк дар дуо ва дархост; **2.** Ширк дар нияту қасд; **3.** Ширк дар итоат ва он ин аст, ки аз уламое итоат шавад, ки ҳалолро ҳаром ва ҳаромро ҳалол мекунанд; **4.** Ширк дар хуббу ишқ, мисли ин ки фардери ҳамон тавр, ки Худоро бояд дӯст дошт, дӯст бидорем.

Дувум ширки асгар аст. Дар ин навъ ширк соҳиби он аз ислом хориҷ намешавад. Ин намуд ширк бар ду навъ аст А) Зоҳири: Агарчи бо кавл бошад, мисли касам хурдан ба ғайри Худованд, ё ин ки бигуяд: Агар фалони бихоҳад ва Худованд, ё ин ки бигуяд: агар фалони намешуду Худованд. Ё ин ки мутаъалиқ

ба феълҳо бошад мисли ҳалқа ё риштаеро дар гардан ё даст кашол кунад ба хоџири рафъи бало, ё ин ки тумор кашол кардан ба хоџири гирифтори чашм нашудан ва ғайраҳо.

А) Ширки хафя ва пинҳон, мисли: риёи маҳдуд ва он чи ки ба нияту мақсад вобастаги дорад, ва ғайраҳо.

39. Тафовути ширки акбар ва ширки асғар дар чист? 1. Ширки акбар боиси хуруҷи соҳиби он аз доираи Ислом, ҷовидон будани ӯ дар оташи дўзах ва маҳрумият аз биҳишт мешавад. Бар хилофи ширки асғар, ки соҳиби он аз доираи Ислом хориҷ намешавад ва дар оташи дўзах ҷовидон нахоҳад буд.

2. Ширки акбар тамоми корҳои неки соҳиби худро ботил мекунад, аммо ширки асғар танҳо корҳои, ки дар робита бо он аст зоил мекунад.

Ҳоло ин ҷо як суол матраҳ мешавад, ки ҷавоби он мавриди ихтилофи уламоест ва он ин аст, ки оё ширки асғар низ монанди ширки акбар мавриди афв ва бахшоиш қарор намегирад ё ин ки он низ монанди гуноҳони кабира манут ба хост ва раҳмати Худованд аст? Дар ҳар сурат ширки асғар амрест бисёр ва бояд аз он комилан парҳез кард.